

USNESENÍ

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Jitky Denemarkové a soudců Mgr. Patricie Adamičkové a Mgr. Martina Řezníčka v právní věci

žalobkyně: **Mgr. et Mgr. P. Š.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupena advokátkou Pavlou Boučkovou
sídlem Praha 5, Kořenského 15

proti
žalovanému: **Česká republika – Úřad vlády České republiky**, IČO 00006599
sídlem Praha 1, Nábřeží Edvarda Beneše 4
zastoupen advokátkou JUDr. Věrou Bognárovou
sídlem Praha 2, Oldřichova 23

o určení neplatnosti odvolání z funkce, k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 1 ze dne 4. 12. 2018 (správně 4. 12. 2017 – poznámka odvolacího soudu), č. j. 23 C 146/2014 - 202

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se zrušuje a věc se vrací tomuto soudu k dalšímu řízení.
- II. Nařizuje se, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl jiný senát Obvodního soudu pro Prahu 1.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem ze dne 4. 12. 2017 soud I. stupně zamítl žalobu na určení neplatnosti odvolání žalobkyně z funkce xxx xxx xxx ze dne 3. 8. 2011 (výrok I.), zamítl žalobu na uložení povinnosti žalovanému uveřejnit na webových stránkách Úřadu vlády omluvu žalobkyni ve znění specifikovaném ve výroku rozsudku (výrok II.), zamítl žalobu na uložení povinnosti žalovanému zaplatit žalobkyni náhradu nemajetkové újmy ve výši 50.000 Kč (výrok III.) a dále žalobkyni uložil povinnost zaplatit žalovanému na nákladech řízení 52.848 Kč (výrok IV.).
2. Soud I. stupně tak v pořadí druhým rozsudkem rozhodl o žalobě ze dne 6. 8. 2014, kterou se žalobkyně domáhala nejen určení neplatnosti odvolání z funkce ze dne 3. 8. 2011, ale v souvislosti s tím i omluvy a zaplacení nemajetkové újmy z důvodu diskriminace s tvrzením, že důvodem pro její odvolání z vedoucí funkce nebyly neuspokojivé pracovní výsledky, ale nástup na mateřskou dovolenou. Žalovaný se žalobou nesouhlasil.
3. Soud I. stupně po citování podstatné části usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2016, č. j. 23 Co 301/2016 – 150, rekapitulaci řízení následujícího po zrušení jeho rozsudku odvolacím soudem, včetně citace vyjádření účastníků, uvedení seznamu listin a svědeckých výpovědí, které provedl k důkazu v předchozím řízení, a z nichž opětovně vyšel, blíže uvedl jen skutečnosti zjištěné z výpovědi svědkyně A. B. Její výpovědi vzal za prokázané, že odvolání z funkce má navrhopat nejbližší nadřízený, ona tak neučinila, odvolání si prosadila Mgr. Š. ze své vyšší pozice ředitelky xxx xxx, důvod k odvolání žalobkyně z funkce nebyl.

Shodu s prvopisem potvrzuje Soňa Hanáková.

Nevzpomněla si, že by se někdy v minulosti na Úřadu vlády něco takového přihodilo, praxe Úřadu vlády je jiná. Soud I. stupně pak podrobně uvedl zjištění ze zápisů z porad za období od 22. 2. 2011 do 26. 7. 2011 se závěrem, že z těchto provedených důkazů nezjistil žádné relevantní skutečnosti významné pro posouzení sporu.

4. Na základě takto zjištěného skutkového stavu učinil soud I. stupně skutkový závěr, že žalobkyně byla odvolána ze své pozice na návrh tehdejší vrchní ředitelky xxx xxx Mgr. M. Š., která nebyla s prací žalobkyně dlouhodobě spokojena. Mgr. Š. měla odlišné názory od žalobkyně, zastávala názory konzervativnější, nechtěla dále se žalobkyní spolupracovat a podala návrh na odvolání z vedoucího pracovního místa, který učinila asi 2 měsíce předtím, než došlo k samotnému odvolání. Důvodem bylo to, že ve dvou případech žalobkyně podávala stanoviska bez předchozího souhlasu ředitele odboru tiskového a styku s veřejností. Přitom podle rozhodnutí vedoucího Úřadu vlády č. 6/2011 poskytuje informace sdělovacím prostředkům výhradně ředitel odboru tiskového a styku s veřejností. Žalobkyně nepředložila žádný důkaz o tom, že by jí byl dán předchozí souhlas v souladu s rozhodnutím vedoucího Úřadu vlády č. 6/2011 ředitelem odboru tiskového a styku s veřejností. Své tvrzení neprokázala ani předloženou emailovou komunikací. Soud I. stupně uzavřel, že žalobkyně poskytla sdělovacím prostředkům informace, které prezentovala jako stanovisko xxx xxx xxx při Úřadu vlády České republiky. Odvolání z vedoucího pracovního místa, i když k němu došlo v bezprostřední časové souvislosti s nástupem na mateřskou dovolenou, nebylo odůvodněno čerpáním mateřské dovolené, protože takovým způsobem žalovaný obecně u jiných zaměstnankyň nepostupoval, ale byly to důvody, které se týkaly způsobu plnění pracovních úkolů ze strany žalobkyně, když v rozporu s rozhodnutím vedoucího Úřadu vlády České republiky č. 6/2011 o způsobu komunikace žalovaného se sdělovacími prostředky, žalobkyně komunikovala s novináři a sdělovala jim informace, aniž by byl dodržen způsob komunikace stanovený v uvedeném rozhodnutí vedoucího.
5. Soud I. stupně poukázal na ust. § 133a o. s. ř. s tím, že žalobkyně neprokázala, že by s ní bylo zacházeno diskriminačním způsobem, tedy že k jejímu odvolání došlo z důvodu nástupu na mateřskou dovolenou. Žalobkyně byla odvolána ze své pozice na návrh tehdejší vrchní ředitelky xxx xxx Mgr. M. Š., která nebyla s její prací spokojena, protože žalobkyně komunikovala s novináři a sdělovala jim stanoviska za Úřad vlády bez předchozího souhlasu ředitele odboru tiskového a styku s veřejností. Tyto skutečnosti byly Mgr. Š. žalobkyní několikrát ústně vytýkány, ačkoliv žalobkyně tvrdila, že komunikace s novináři proběhla se souhlasem paní zmocněnkyně. Žádný důkaz o tom, že by jí byl předchozí souhlas dán, její tvrzení neprokazuje.
6. O nákladech řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o. s. ř. a plně úspěšnému žalovanému přiznal náhradu nákladů řízení vynaložených na právní zastoupení.
7. Proti rozsudku se odvolala žalobkyně. Namítala, že soud I. stupně neaplikoval ust. § 133a o. s. ř., resp. hodnotil rozdělení důkazního břemene mezi stranami sporu v rozporu s tímto ustanovením a v rozporu s konstantní judikaturou Nejvyššího a Ústavního soudu. Postup soudu I. stupně není ani v souladu s pokyny odvolacího soudu podle usnesení ze dne 12. 10. 2016, č. j. 23 Co 301/2016 - 150, jímž byla věc vrácena soudu I. stupně k dalšímu řízení, zejména není vůbec respektováno rovné procesní postavení stran sporu. Napadené rozhodnutí je nepřezkoumatelné, skutková zjištění soudu I. stupně jsou v rozporu s obsahem provedených důkazů a obsahem spisu a soud na tomto základě dospěl k nesprávným skutkovým zjištěním. Podle žalobkyně je řízení postiženo jinou vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí ve věci, neboť soud I. stupně zcela ignoroval skutková tvrzení žalobkyně a jí označené důkazy a zabýval se pouze skutkovými tvrzeními žalovaného, s nimiž se zcela nekriticky ztotožnil. Nevypořádal se s rozpory ve výpovědích svědků nebo v listinách, zápisy z porad hodnotil tak, že z těchto zápisů nezjistil žádné relevantní skutečnosti významné pro posouzení sporu a vůbec tak nezhodnotil, zda z těchto důkazů vyplývají, resp. jsou jimi prokázána skutková tvrzení žalobkyně nebo nikoliv, nezhodnotil jejich význam ve spojení s dalšími důkazy, jako je například výpověď svědkyně B. o tom, že k práci žalobkyně nikdy nebyly žádné výtky a nevypořádal se s případným rozporem ve

zjištěních vyplývajících z těchto důkazů a obsahem výpovědí svědků Š. a Z., že s prací žalobkyně byla dlouhodobá nespokojenost. Poukázala na to, že žalovaný v řízení nepředložil návrh na odvolání z funkce žalobkyně s tím, že takový návrh v osobní složce žalobkyně nebyl dohledán. O této okolnosti, která vyšla v řízení najevo v průběhu dokazování po zrušení předchozího rozsudku odvolacím soudem, není v napadeném rozsudku jediná zmínka. Soud opakovaně uváděl, že žalobkyně nepředložila žádný důkaz o tom, že jí byl dán předchozí souhlas v souladu s bodem 2 rozhodnutí vedoucího Úřadu vlády č. 6/2011 ředitelem odboru tiskového a styku s veřejností. Žalobkyně však nepředložila soudu žádná skutková tvrzení takového obsahu. Žalobkyně naopak tvrdila, že skutečná praxe na Úřadu vlády v rozhodné době byla jiná. Dále namítala, že soud I. stupně dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním. Skutková zjištění soudu I. stupně jsou v příkrém rozporu s celou řadou provedených důkazů. Soud I. stupně se nepokusil na tyto rozpory jakkoliv reagovat. Nad to skutková zjištění soudu I. stupně jsou v rozporu mezi sebou navzájem. Soud I. stupně se nevypořádal se skutečností ohledně motivace odvolání žalobkyně, kdy svědkyně B. uvedla, že svědkyně Š. nesouhlasila s krátkým zástupem po dobu mateřské dovolené s odůvodněním, že nelze takto zajistit kvalitní náhradu. Pokud soud I. stupně poukazoval na odlišné konzervativní názory svědkyně Š. či údajně odlišnou povahu vládních názorů, která prezentoval jako svá skutková zjištění, není v rozsudku uvedeno, z čeho soud I. stupně zjistil obsah vládních názorů, o kterých mluví. Soud I. stupně rovněž nevysvětlil, proč dospěl k závěru, že svědkyně Š. nechtěla dále se žalobkyní spolupracovat, jestliže jí současně do poslední chvíle ukládala přípravu důležitých vyjádření pro tisk, jak vyšlo najevo z dokazování. Soud I. stupně rovněž nereagoval na důkazní návrhy žalobkyně směřující proti věrohodnosti svědkyně Š., nereagoval na skutečnost, že v korespondenci mezi Úřadem vlády, žalobkyní a dalšími subjekty na téma odvolání žalobkyně z funkce není uvedeno, že by s prací žalobkyně byla jakákoliv nespokojenost. Soud v odůvodnění rozsudku nezmínil, že uložil žalovanému předložit k důkazu návrh na odvolání z vedoucí pozice žalobkyně a žalovaný návrh nedoložil, přitom však soud I. stupně vzal za prokázané, že k podání návrhu na odvolání žalobkyně došlo 2 měsíce před samotným odvoláním. Pokud by však byl návrh na odvolání žalobkyně odevzdán vedení 2 měsíce před tím než k odvolání došlo, muselo by to být okolo 9. 6. 2011, tedy měsíc předtím, než proběhla emailová komunikace vztahující se k článku v časopise xxx. Soud I. stupně však v odůvodnění rozsudku uvedl, že důvodem odvolání žalobkyně bylo to, že ve dvou případech podávala stanoviska bez předchozího souhlasu ředitele odboru tiskového a styku s veřejností a článek v časopise xxx byl uveřejněn xxx. Tento rozpor soud I. stupně přešel mlčením, ačkoliv jej žalobkyně v předchozím řízení namítala. Z odůvodnění rozsudku není zřejmé, jak soud I. stupně usoudil, že skutečná praxe na Úřadu vlády České republiky v rozhodné době odpovídala rozhodnutí vedoucího Úřadu vlády č. 6/2011 a proč nepřisvědčil tvrzení žalobkyně, že tomu tak nebylo a že v rozhodné době byla praxe odlišná. Nevypořádal se s obsahem emailové komunikace doložené žalobkyní, ve které tiskový mluvčí na oznámení žalobkyně reagoval zcela pravidelně a se samozřejmostí „OK, díky za info“. Skutková zjištění soudu I. stupně ohledně obsahu emailové komunikace v článku „xxx“ vůbec neodpovídají skutečnému obsahu citovaných emailů. Soud I. stupně tak zcela pomínil, a to opětovně, že z emailové komunikace, kterou žalobkyně doložila k popisovaným událostem, vyplývá zcela jiný průběh rozhodujících okolností, než co soud uvádí jako svá skutková zjištění. V mnoha případech není zřejmé, zda soud I. stupně vůbec zjistil, co je obsahem jednotlivých důkazů, ačkoliv je prováděl. Není jasné, zda identifikoval rozpory mezi nimi, každopádně se o jejich odstranění nesnažil. Některé důkazy vůbec nehodnotil, existenci určitých skutečností, které vyšly v řízení najevo v napadeném rozsudku, ani nezmínil, byť to byly skutečnosti pro jeho skutková zjištění nesporně významná. Jako skutková zjištění uvádí závěry, které jsou v rozporu s výsledky dokazování a ani je strany netvrdily. Namítla, že existují určité minimální požadavky ve vztahu k hodnocení důkazů ze strany soudu, skutkové závěry musí mít rozumný základ v provedeném dokazování a úvahy, na nichž byly založeny, musí být seznatelné z odůvodnění jeho rozhodnutí. Napadené rozhodnutí tyto podmínky nesplňuje a je naopak zcela

nepřezkoumatelné. Konečně namítala, že rozhodnutí soudu I. stupně spočívá na nesprávném právním posouzení věci, resp. i v tomto směru je nepřezkoumatelné; vedle toho i v rozporu s judikaturou Nejvyššího i Ústavního soudu. Vedle nepřezkoumatelnosti závěru soudu je tu i pochybení při právním posouzení, pokud jde o aplikaci § 133a o. s. ř., které nespočívá v pouhé záměně pojmů znevýhodňující zacházení a diskriminační zacházení. Soud ve skutečnosti aplikoval na žalobkyni důkazní břemeno v plném rozsahu jejích tvrzení, včetně jejích skutkových tvrzení o tom, že s ní zaměstnavatel zacházel diskriminačně. Po žalobkyni požadoval nejen, aby prokázala, že s ní zaměstnavatel zacházel znevýhodňujícím způsobem, ale nadto ještě prokázala i tvrzený diskriminační důvod, tedy, že ke znevýhodnění došlo proto, že se rozhodla vrátit z mateřské dovolené již po jejím uplynutí a nenastoupit rodičovskou dovolenou. Přitom žalobkyni mělo stačit diskriminační motivaci zaměstnavatele tvrdit, a pokud uspěla a prokázala, že byla podrobena znevýhodnění, důkazní břemeno mělo přejít na žalovaného. Důvody pro odvolání z funkce, které žalovaný uváděl, ukázaly, že jde o důvody dodatečné, zástupné, v takovém případě ovšem musí soud uzavřít věc se závěrem, že žalovaný neunesl důkazní břemeno a jiný důvod rozdílného zacházení se žalobkyní neprokázal. Žalobkyně vytykala soudu I. stupně, že nedospěl ke svým skutkovým závěrům postupem vyžadovaným procesním právním předpisem, ust. § 133a o. s. ř. Zákonem stanoveným způsobem při posouzení skutkového stavu vůbec nepostupoval a jeho rozsudek je tak zatížen rovněž závažnými vadami právního posouzení. Námitky měla i k rozhodnutí o přiznání náhrady nákladů žalovanému. V této souvislosti poukázala na některá konkrétní rozhodnutí Ústavního soudu, která se otázkou náhrady nákladů řízení v případě zastoupení státu advokátem opakovaně zabývala. Podle žalobkyně projednávaná věc je svým charakterem nikterak složitá, ale naopak zcela běžnou pracovní právní agendou. Vyjádření žalovaného ve věci samé, které je založeno ve spisu, bylo vypracováno u žalovaného jako účastníka řízení. Náhrada nákladů řízení byla soudem I. stupně žalovanému přiznána v rozporu se zákonem a v rozporu s konstantní judikaturou Ústavního soudu. Navrhla, aby odvolací soud zrušil rozsudek soudu I. stupně a věc vrátil soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí, nebo aby sám ve věci rozhodl. Pokud vrátí věc soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí, navrhla, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl jiný senát vzhledem k tomu, že nebyl dodržen závazný právní názor a v řízení došlo k závažným vadám.

8. Žalovaný považoval závěry soudu I. stupně za věcně správné, protože vychází ze skutkového stavu, který byl dostatečně zjištěn, a který soud I. stupně skutkově správně posoudil, včetně toho, že jeho rozhodnutí spočívá na správném právním posouzení věci. Podle žalovaného soud I. stupně postupoval podle závazného právního názoru uvedeného v usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 10. 2016, č. j. 23 Co 301/2016 – 150. Žalobkyně nemá pro podání odvolání žádný z důvodů rozhodných pro podání odvolání podle § 205 o. s. ř., kterých se dovolává, včetně toho, že bylo správně rozhodnuto o nákladech řízení mezi účastníky. Navrhl, aby odvolací soud potvrdil rozsudek soudu I. stupně jako věcně správný a rozhodl i o nákladech odvolacího řízení.
9. Po zjištění, že odvolání je přípustné, bylo podáno oprávněnou osobou a včas (§ 201, § 204 o. s. ř.), odvolací soud přezkoumal z podnětu podaného odvolání napadený rozsudek i řízení, které jeho vydání předcházelo, postupem podle § 212 a § 212a odst. 1, 5 o. s. ř., bez projednání věci při jednání (§ 214 odst. 2 písm. d/ o. s. ř.), a shledal, že opět nejsou splněny podmínky ani pro potvrzení, ani pro změnu napadeného rozsudku.
10. Soud I. stupně se ani tentokrát nezabýval tím, zda žalobkyně vůbec má na požadovaném určení naléhavý právní zájem, ačkoli odvolací soud poukázal ve zrušujícím usnesení na to, že žaloba o určení neplatnosti odvolání z funkce je žalobou podle § 80 o. s. ř., kde zákon vyžaduje existenci naléhavého právního zájmu na požadovaném určení.
11. Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že soud I. stupně zcela rezignoval na ust. §§ 132 a 157 odst. 2 o. s. ř., ačkoli ho odvolací soud v usnesení ze dne 12.10.2016, č. j. 23 Co 301/2016-150, kterým byl zrušen první rozsudek soudu I. stupně pro jeho nepřezkoumatelnost, zavázal dbát těchto ustanovení.

12. Odvolatelka správně poukazuje na skutečnost, že z odůvodnění napadeného rozsudku není seznatelné, na základě kterých důkazů a z nich učiněných zjištění soud I. stupně dospěl ke svému skutkovému závěru, zda tak učinil na základě listin a svědeckých výpovědí, jejichž seznam uvedl na straně 11 odůvodnění, či dalších (jiných) důkazů. Není zřejmé, proč obšírně (na 5 a půl stranách) uváděl obsah ze zápisů z porad vedoucích pracovníků za období od 22.2.2011 do 26.7.2011, když z nich nezjistil žádné relevantní skutečnosti významné pro posouzení věci, ani zda a jak se vypořádal s rozpory mezi listinnými důkazy a výpověďmi svědků, i rozpory mezi výpověďmi svědkyně B. na jedné straně a svědků Š. a Z. na druhé straně. Právní posouzení věci svědčí o nepochopení ust. § 133a o. s. ř. Odvolací soud ve zrušujícím usnesení vysvětlil soudu I. stupně, jakým způsobem má v řízení postupovat, a v čem spočívá obrácené důkazní břemeno ve smyslu ust. § 133a o. s. ř., soud I. stupně však uzavřel, že „žalobkyně neprokázala, že by s ní bylo zacházeno diskriminačním způsobem“.
13. Soud I. stupně si zjevně neujasn timer, co je podstatou sporu, jakým způsobem ve věci postupovat, které skutečnosti jsou pro posouzení věci relevantní, které nikoli, zda a které již byly prokázány, či zda je potřeba doplnit tvrzení a označit další důkazy. Odvolací soud shledal i nesprávný procesní postup soudu I. stupně, kdy na místo poučení podle § 118a odst. 1, 3 o. s. ř., které se poskytuje účastníkům zásadně při jednání, vyzval nejen žalovaného, ale i žalobkyni, k doplnění tvrzení a označení důkazů podle § 114a odst. 1, 2 o. s. ř., které je institutem přípravy jednání.
14. Z uvedených důvodů odvolací soud postupoval podle § 219 odst. 1 písm. b) o. s. ř. a zrušil napadený rozsudek soudu I. stupně, neboť je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost i nedostatek důvodů a podle § 221 odst. 1 písm. a) o. s. ř. vrátil věc soudu I. stupně k dalšímu řízení. Vzhledem k tomu, že rozhodnutí soudu I. stupně již bylo jednou odvolacím soudem zrušeno, soud I. stupně nepostupoval podle pokynů odvolacího soudu a jeho rozhodnutí je nepřezkoumatelné, využil odvolací soud svého oprávnění a podle § 221 odst. 2 o. s. ř. nařídil, aby v dalším řízení věc projednal a rozhodl jiný senát Obvodního soudu pro Prahu 1.
15. V novém rozhodnutí soud I. stupně rozhodne i o nákladech tohoto odvolacího řízení (§ 224 odst. 3 o. s. ř.). Pokud dojde k závěru, že žaloba není důvodná a žalovanému náleží náhrada nákladů řízení, v souladu s konstantní judikaturou zváží, zda náklady vynaložené žalovaným na právní zastoupení byly vynaloženy účelně.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **není** dovolání přípustné.

Praha 20. června 2018

JUDr. Jitka Denemarková v. r.
předsedkyně senátu